

80.

249

Inquet en un acte y en prosa
original de.

i GRIATURAS!!

1217

M. Palá Marquillas

1880.

1713

APR 23

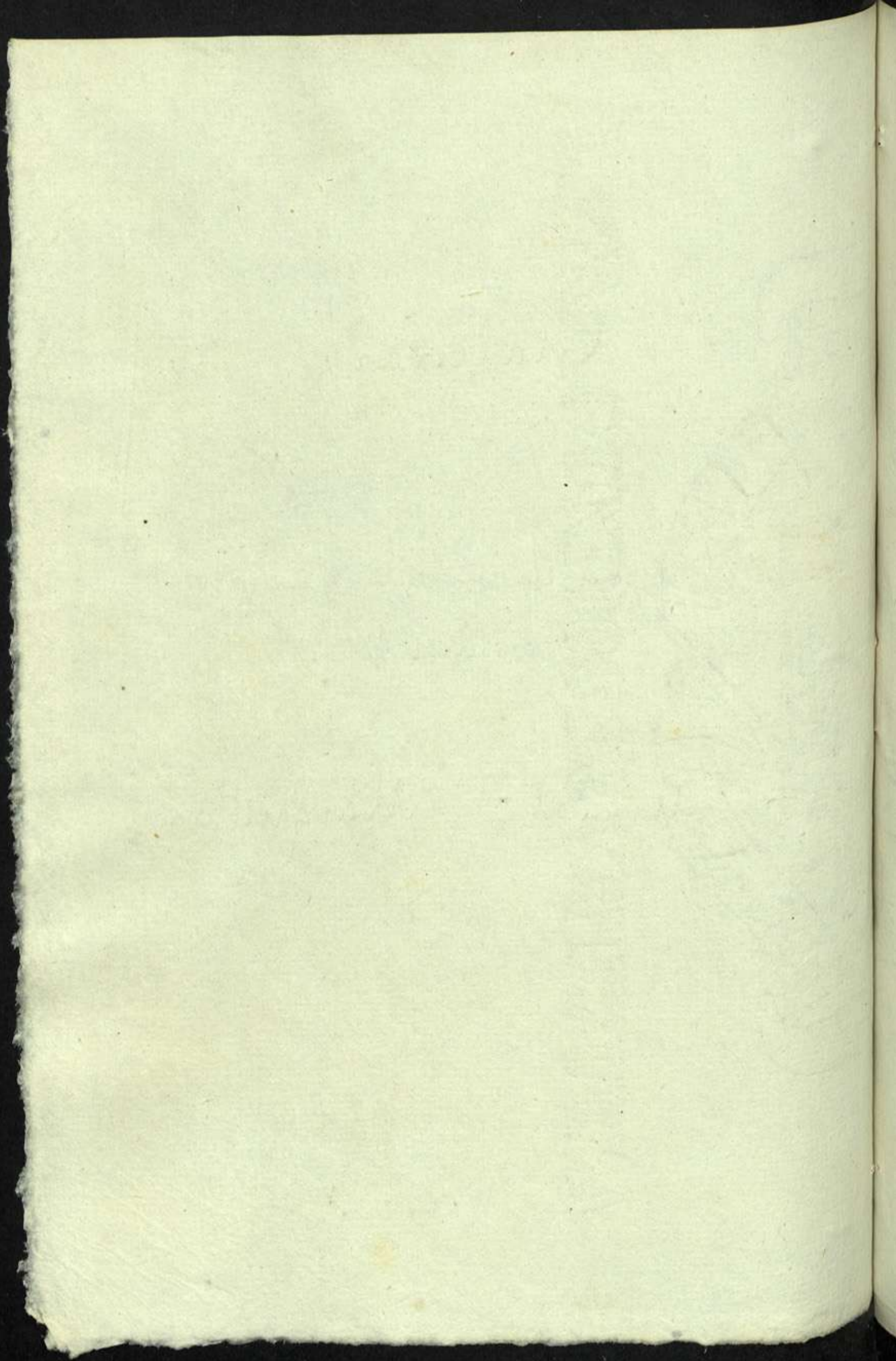
1713

Criaturas!

joguet en un acte y en prosa
original de

M. Pala y Marquillas.

1880.

Personas

Donya Coloma
teda.

Candida.

D. Nassari

Ja^{ra} Mirambell.

Ja^{ra} Fontova

" Pala

Ja^{ra} Fontova.

Acte unich.

Sala ben amoblada. Portar laterals y un altre al foro, sobre una consola un rellotje. Un retrato al oli ab un panys de paret.

Escena 8.^a
Tecla.

(espolçant los molins)

ted.

Set horas y l senyoret encava no ha vingut. Quina

252

barra madre nua Un xicot
de divuit anys y ja porta
la clau de la escala, tunante,
tunante, y la seva mamà qui
pensa que 's mama'l dit.

A horas d'ava 's figura que
dorm com un angetet y---

qui sab, qui sab ahont para?

A la nit no hi ha cap es-
glesia oberta. Ya he fet be-
jo en no escollarlo... Vale

mas pajaro en mano..

En Loper, si, allò es un ho-
me, una persona com cal

bre, com are es sorje, pero

diu que, d'aquí un any

lo farau cabo segon. si aprant
de lletra. Bre que veig a
plassa es fassil que l trobi...
Calla... sento trepitj: sera
l' senyorito

O

Escena 2^a.

tecla y Primo

que mit de punitas
y ab las botinas a las
cautelosamente

tec - Me sembra que porta mitja vi-
ga.

Pri- (Eh!)

(assutat.)

tec. Ahont vā ab las botas ai las ²⁵³
meus?

Pri. Ho faig per no fer soroll.

(Reconeixent-la)

tec.

(entrontse)

que'n te de barra!

Pri. Barra?

tec. No se si m'entent. Vull dir
poca vergonya.

Pri. Oh. prou, t'habia entei.

tec. Y donchs, qu'heun de fer?

Pri. Vendre la casa y anā a
lloguer.

tec. Vull dir, que pensa?

Pri. Si, per pensar estich... Porto
una son!

tec. May faveim net.

Pri. No, pus que passem bu-
gada!

tec. D'alcunt ve' ara?

Pri. Ara, De... junt, d'alla ma-
teip!

tec. Si? Abre vejas!

Pri... tu que vol dir aquesta
franquesa?

te vol dir que me la puch
pendrer

Pri. tu?

tec. Vostè dirà!

Pri. Ho? Ves, fes broma ab las
criadas, veig qui ab tu
ja hi he perdut.

tec. cob nri no hi ha perdut

res ; ahont va aquest?

Pri. Hi ha perdut la força moral.

tec. Lo moral serà vostre.

Pri. Just.. jo t'he donat alas...
te Y per això volo...

Pri. Y aquestas alas te las lleva-
re.

tecl. Y seré aussell aipelat.

Prim. Pcolo qua!

tec. Are veji!

Prim. que vol dir?

tecl. Que vostre no es ningú. Si
canto!

Pri. que? La palinodia?

tec. Las vritats?

Pri. quinas?

tec Ya no sab voste, falso! Vil!
reductor! qui m' no havia
de dir? tant que m' estima-
va!

Pri. Qui?

tec. Voste!

Pri. Jo? tu sonias. Sonias truy-
tar.

te. Jo no sonio truytar ni on-
ferrats. Poca pena! y donchs
; y aquellas paramdets. y
aquells requiebros? y aque-
llas?...

Pri. Era broma, no sigas tonta.

te. No era broma, no: encare,
m' recordo aquella relacio

que in feyas.

255

Prim

quina?

tec.

Aquella d' una comedia, que
deya y que m' amaba sin
cesar decia.

Pri.

Me n' vaig a dormir. Dei-
xam en pau!

tec

Si, ara li fau to ma'nech.

Pri

Pero, que vols?

tec

que vull? y tu m' amas?

Pri

no, ja estich desmarcat

te.

Pregunto si m' estimas?

Pri.

et qui no preguntes?

te.

Pregunto si m' estimas?

Pri

et qui no preguntes?

tec.

et tu fals, que n' ha jurat que seria

jo y cap me!

Pri. veurais. procura conservar
la distància. tractam de
voti.

tec. De voti? al home que m'
ha dat paraula de casa-
ment.

Pri. La retiro.

tec. De voti? al home que m'
ha jurat amor y fidelitat
eterna, al home que m' ha
fet berrar la sal a l'olla, al
home que m' ha fet fer l'es-
cudella salada... al home
que... digas: ; quantas vi-
gadas se m' ha cobat l'arri

escoltante.

Pri.

Onueno donchu, i acabat l'
arros. Tot era broma! (Auda
fes broma ab las erriadas.

tec.

Pero aiyó i acabará.

Pri.

Me'n vaig al lit.

te.

colto.

(deturautlo.)

Pri.

Ves al dimontri.

tec.

I'acabará, perquè jò cantaré.

Pri.

que cantarai?

tec.

La seva mamma ho sabrà
tot.

Pri.

Tot? y qui es tot?

te.

y voste i casará ab mi.

Si senyor perquè voste y jò.

Pri. Sonu dos

te. Y...

Pri. Y un sach de palla, tres.

tec. que vol dir ab lo sach?

Pri. Lo sach! Lo sach es lo sorje.

te. ¿quin sorje?

Pri-

trayentse y mostrant
una carta.

Lo qui ha escrit aquesta carta
qui he trobat sota la
porta ave, al entrar.

tec. Una carta?

Pri. Per tu!

tec. Per mi? Ay deiximela llegir.
Ay! si no se de letra.

Pri. Jo te la llegiré, pero calla!

(com un retrato.)

(can un retrato de diu ²⁵⁷
le canta.)

Està tieso com un rabe ab lo
cigarro a la boca y 'l pantal-
lon bermell.

tec. Deiximel veure.

Pri. Ai.

(acostantshi ab ulls ella pero sense
donarli.)

tec. Donqui.

Pri. Aiyo no.

tec. Es a dir que no me 'l vol dar.

Pri. No, perquè 'l sublevas, te prems
massa franquera y jo ne-
cessito una arma que pu-
ga tenirte a ratlla y la

meua arma serà aquesta
carta que jo, si t' deslissas,
entregaré a la manna per-
que sapiga que, en certes oca-
sions tenim allotjament
inferior al que 'us pertoca.
Aqui 'us corresponent oficial
y no soldat.

tec.

(eivovade)

per amor de Deu!

Pri.

Me'n vaig a dormir y---
memoria y enteniment
ja no sabo!

tec.

Dónquim la carta.

Pri

Per manifestar! Adios.

sento soroll. Es la mania

(riuant)

que i ha llevat. trichi la
carta y 'l retrato, ojo!

(sen va precipitada-
ment.)

Escena 3^a

Aeda y D^e Coloma.

-

Colo . quin' hora es?

te. Dos quart, de vuit. avuy
matina molt. (quin compro-
miu ni l'arriba a veure.)

Col. Es qui estich frisant. en to-
ta la santa nit no he

poquet a cluca l'ull.

te. Y aiyó?

Col. Com que avuy tenim vi-
sitas.

te Ah!

Col. Y visitas de personas enco-
petadas, m' entens?

te No. No senyora.

Col. Vull dir de personas
que conve rebvertas com
cal.

te Ya. ya.

Es segur que s' quedaran
a casa tot lo dia; ab aiyó
es preci portarnos hi bé.

Compara lo que t' scriubli
millor. Yo en certas ques-
tions soch molt delicada.
y conve que no trobin un
que dir en ves. tractantse del
men Nassari tot es poch!
fa trenta anys que no us
veyem

te trenta anys?

Col si, vaig a fer te la histo-
ria. La persona qui avuy
arriba es l' original d'
aquet retrato.

(Senyalant lo cuadro

al di 7

que havia de viuirse ab mi
trenta anys en rera. ab un
llas indisoluble: en altra
paraulas, havia de ser lo
meu marit.

tem. Ya comprench.

Col. Circumstancias de familia
no separarven y jo vaig
esser d'un altre, del
meu difunt Lázaro, al
cel siga.

tec. (Amen.)

Col. L'altre, l'qui avuy arriba

desesperat se feu soldat
de la Habana; Ya veus
quin amor!

tec.
col

sublime!

May mes havia tingut
noticia d'ell. Ya'l creya
mort pero en lo fons del
cor meu li havia aipecat
un tabernacle, aiyo oi,
sense faltar al pobre Lara-
ro!

tec.
col.

leguament.

Figurat la meua sor-
presa al rebre noticia
sevas. Al separar nos

per sempre varem canviar
nostres retrats. Aquí està el
seu, es a dir una represen-
tació al oli del seu Daquerreo
tipo.

tec. Ja's pot di qui es un tipo.

Col. Veu's aquestes patillas rossas!
wo hi ha rit que no las
somilli.

tec. De modo que aquest seu-
yor del tipo es lo seu nuvi.

Col. Oli. avans ho era; ara qui
sab si'l seu cor guardara
puvar e immaculada las
dvisions d'aquells ventu-
rosos dias. Lo meu, ay!

las conserva totas lanchadas
 en aquestas capsetas que guar-
 dan la nostra corresponden-
 cia y aquest rissó de sos
 cabells.

(Llunyantlos)

te. Ay filla! son rossos que ni
 un fil d'or. 4 fa trenta
 anys que no s' venhen?
 Donchs aquest senyor se
 deu conservar igual que
 una poma, n' estich segu-
 ra.

Col. Ay. ay. perque?

tec. Perque ls cabells no se li

mai tornat blancs.

Col. que innocenta et. Vols qui en
narari--

te. Se diu narari? ho nauria
jurat.

Col. perque?

tecl. perque no te ves de chato va-
ya una penca.

Col. Ell es viudo com jo. Se va
casar, va fe fortuna y--
qui sab? encare--- que t
semblo? no soch tant des-
preciabile. Me conservo bar-
tant.

ted. Es a dir que voste pensa
en pendre estat?

Col. y perque no? No soch tant
vella com aixo

tec. No; aixo, no, tant com aixo!

Col. Per lo mateix, deixem aixo
que s'fa tant, ves a plassa,
Cuyta, - ah! recordo qui era
molt aficionat als llagos-
tius; no t'descuidis de por-
tarne.

tec. Perdi cuidado.

Escena 4^a
Coloma.

Col. Son tres quarts de vuit

lo cor me salta dintre del
pit. No pot trigar. Oh Nassari
si tu sabias lo suspiro que
m' costas. Vull tornar à lle-
gir la seva carta. Coloma es-
tímadada. Sabrà com avuy
nem desembarcat jo y la
noya. Sabrà com tots dos
estem bons, y sabrà com triem
molta gana de veuret.
Sabrà, cuip mateix com
soch viardó com tu per
desgracia nostra... y que al
cel sigan y Deu los donqui-
cent anys de ventatze. Pa-

brar com Derrá al demati
 penso ferte una visita perquè
 conequi la noya. Sabràs qu'es
 molt espigadeta y com que tu
 tens un noy que no deu ser
 cap criatura, penso que allò
 que hi havia entre nosaltres
 podran seguir ho ell. Sabràs
 per últim que t saluda de tot
 cor y desitja veure y abraçar
 a sa coloma, l' coloni Nassari
 quin amor y quin carinyo
 revelan aquestas lletres. Està
 clar que sent ell viu, pensa
 en cumplir la paraula que
 no varen dar sent criaturas.

Per pò ell me parla de sa
filla y del meu noy. Orah!
d'aquets no cal parlarne, el
noy es una criatura.. Si fos
d'aquí uns cinquants anys.. No
faltaria rino que abans de
parlar del nostre casament, per-
que en Massari y jo es cosa feta.
Oy, no sé si in sortiran los
colors a la cara cuant lo vegi.
Vegam quin afecte li fare
Ah! es precís prevenir al noy.
Dorm com un benaventurat.
No goso a despertarme. vull
di despertar-la.

(truncat)

Hau trucat. tecla!

tec. (atraversant.)

vaiq a obrir senyora y desse-
quida a plassa.

Col. Si ves sobra seva ell, quin afecte
li fare.

Escena 4^a

Coloma. Pàndida. Nassari

Nassa Coloma!

Col. Nassari!

Caro. Senyora!

Nas 'abbrassala, filla meva! te pre-
sento a la pubilla.

Col Es molt guapa.

Nass. Donya Coloma far nes, vinda

de...

Colo. Lararo Roca. Pobre Lararo!
tu no l' haviat conegut, era
el modelo dels marits. No'n
correu d'aquella pasta, tan
bon jam!

Nass. Que hi farem? unos vienen
y otros vienen...

Col. y otros van.

Nas. Si, y otros van como dice a-
quel refran. Eh? quin re-
doli (que vella s' ha tornat)

Col. Deu meu aquest es una sombra
d'aquell retrato.)

Nass. Que miras? Ah! lo meu re-
trato, osueno bonito y barato.
un altre redoli, yo soch aipi

Oh y tots me salen de aquí ²⁶⁵

ha sortit aquell retrato? ^(al front)

Col. És una reproducció d'aquell
que m'vas donar al despedir-
nos. Jo no t'havia oblidat
(no se si ha entès la indirecta.)
-que dius?

(vegut que cala)

Nas. Ores buscaba l'consonant. ~~be,~~
nada tira endavant.

Col. (Ay si no hi haquis roba estesa.)
candida filla! qu'hermosa es.

Nas. Si, lo qui es are com are, se
retira algo si sa mare.

Col. Gracias.

Nas. Un altre rodoli. Nada, jo

cul i evitar ho y ells surten
y no ho reparo. (s' ha picat.)
La forsa del consonant m'
ha portat molt endavant.

Col. Ja!

Can. eby papa quin jardi, quina
flors.

Col. Ves, filla, cul las que t'agra-
diu. (Veyam si in quedarem
sols.)

(A Nanari)

Nas (Y semblarem dos mussols.)

Can Adios papa! senyora.

(se in va)

Colo. A deu filla. (Veyam si ni en-
ten.)

Nas. Quina indirecta!

266

Escena 5^a

(Dits meus Cándida)

Col. (Verdaderament aquell no es
aquet.)

(mirant lo retrato)

Nas. S'ha envellit mes del que in
pensaba.

Col. Ay Nassari!

Nassar. Ay, Coloma! que vol di aquet
punt y coma?

Col. Com passar los anys!

Nas. Y que us ne duhren d'afany.

Col. Tu no ets aquell Nassari.

Nass. Plowò que no lo soy. to-
ma, ni tu ets aquella Colo-
ma. - Te mira y contempla.
(ensenyantli 'l retrato)

Col. Conservas lo meu retrato
gracias. Nassari, veig que 'l
teu cor sempre ha sigut
constant; també 'l meu Nassari.
La sort va separar nos,
pero jo esperaba 'l dia y 'l
dia ha arribat.

Nass. Quin dia?

Col. Lo de ser libre, duenya del
meu albedrio y poderte dir:
Nassari: no pateixis mes:
teva soch: ha canbiat la

nostra estrella.

Nass Si pero ja et massa vella.

Col. etipò de vella no es vritat.

Nassa. No, pero es vers.

Col. Ah! lo cel vol que nostres
somnia de amor se realit-
zin

Nas. Si'l cel se fica ab aipò ---
no farem res de bò.

Col. Que vols dir?

Nassa. etipò deuota que'l cel
no toca pilota, viugam
redolium

Col. Ode, son versos.

Nas. Si in casessim sent vellots
nos farian escallots.

Col. aipò no es vers.

Nan pero ei veritat

Col. ay, certai desconegut.

Nan y tu tambè nas cambiat

molt. Coloma, mira y com-
para lo que và d' ayer ab ara.

Col Jo no tu cambiat tant, deipen
aqueta conversa.

Nan. No, anem a vice-versa: par-
lem d'aquell temps de tren-
ta anys enrera.

Col no tant, no tant.

Nan. Obunque el decirto ni espanta
tu y jo ja in termin peipanta.

Col Jesu! tu si, però jo? Exageras.

Nan no lo tens, donchs tu naces
vueras.

Col si no tinch mes que la

Nas. meytat deli ten amyr.
Com la meytat?

Col. Sempre ha sigut aixi. Quant
tu ten var ania ne tenias trenta

Na. Gint.

Col. Y tu dich, y jo quinze.

Nas. Cert.

Col. La meytat. Doncas si ara
ne tens peipanta jo n' heig
de tenir

Nas. Deigam contar.

Col. No contis, no contis: la meytat
com sempre: ne tinc
trenta.

Nas. Donchs quant jo t' vaig conceixer
encara habias de neixer.

Col. Te confons -

Nas. Vayã, no pot ser.

Col. Si, home, si, trenta y un

Nas. ^{pico} Un pico? (No m'embolico.
quin pico deu se aquest pico.)

Com passa'l temps, sembla
qui era alvir que t'veja feta
una criatura y avuy tot
dos terren fill ja caradors.
perque'l teu noy...

Col. Lo noy es una criatura.

Nas. No tant criatura, no tant.

Col. Si no t'è mer que tretse anys.

Nas. Si que no sento, la meua
noya fora massa vella
per ell: vã pe'l divuit.

jo que pensaba cararlos. -
 pero si es tant criatura!
 deipenduó correr.

Col. obigo ray, tempo queda per
 pensarli. parlem de nosat-
 tres.

Nar. Nosaltres ja som vells.

Col. tornari, tu seras vell... pero
 jo... escolta Nassari: encare
 podiem tornar per nosaltres
 aquells temps

Nar. Pero vintipes de veras? Mira
 que som massa grams. Soy
 militar retirado.

Col. Mal fet: signis del reemplaç
 y t posar a mitja paga.

Nas. Puro jo pensaba ab los noys
y no ab los otros

Col. Dels noys ja in parlavein.

Nas. Aproposit, aqui vi la noys.

Col. Desipala venir, enensen no-
sotros, venrem lo jardi y
continuarém parlant del no-
tre amor. Donam lo bras
wassari.

Nas. ehl fin sera necessari...

Col. (Ja l'he percat.)

Pau (sortint)

Papa.

Col. (arrastant a Wassari /
Anem un rato a veure las
flors. ~~entretente~~ per aqui

Nar. Vamós de las puras flors 270
a gosar gratos olors.

(sen van del bràs)

Escena 1^a

Candide ligo Primo

Can Se in van del bràs, di huen
que ni entretinga... e tipo es
que volan partar en secret.
que serà? Pro curarè aborrir-
me lo menos possible. Ah!
aquí hi ha un album.

(i arreta y fulleja)

Pri

Puer señor, no hi ha medi
de trencà l'or. Avuy tot nom.

i Na llevat demati. Sh una
senyora, qui serà?

Com Donya Coloma quin porat te de
satisfeta. Qui serà aquest del fru-
te, ah, tal vegada es lo difunt D.
Larayo. te cava de bon subjecte,
y aquest jove?

Pri (fulleixa l'album.)

Com Qui serà?

Pri. (L' meu retrato.)

Com. Es guapo. (i no acostat detraci)

Pri (Moltas gracias)

Com (Es elegant.)

Pri Mepeteixo.

Com Esta ben colocat.

Pri (En favor.)

Can. pero li noto un aire de presuncio que 'l desmarcip

Pri. Eh?

Can. Me fastidiana los joves presumits.

Pri. (ola! ola.)

Can. Y aquest de pur presumit sembla tonto.

Pue. Pues no ho es.

Can. Ah! (vegent lo) l'original.

Pri. Senyoreta....

saluant,

Can. (Es ell!.. lo del retrato. Si mi haurá sentit: pues no li ha fet favor el fotografo.

Pri (Qui serà?) Continuhli... sento
haber in terronypat.) e molt
gnapa.

Can No estranygi que ni magi turbat.
estaba fullejant aquest album
y precisament l'he vut a vote'
en lo precís instant que aca-
bava de contemplar lo seu
retrato... si no m'equivoco.

(mostrantli;)
Pri Efectivament, es lo meu.

Can He siguit una verdadera
carnalitat...

(no sabent qu dir)
permetim, crech que 'l
papa m' crida.

Pri. . Lo seu papà?

Can. Se passeja per lo jardí ab

Donya Catoma.

Pri. (Ab la mamá?) Ah! ja
ni caich aquesta es la filla
del novio de la mamá, ve-
gam ni farem dor casa-
ment

Can. Si, sí, in vida.

(cum si se n' volgués
amar)

Pri

(Determinat)

No senyora, no la crida,
veu?

acompanyant-lo al

foró:

Se passeja tranquilament.

No se'n vagi. No es just interrom-
prels... quant probablement
estau entregats à una con-
versació amena. Miri. I seu
papa ab quina atenció es-
colta, no debien interrom-
pirlos. quedi aquí!

Cam - No se si dech. --

Pri - Segui, -- aquí.

(Senyalant los hi una bu-
taca.)

Vostè es, la senyoreta Càndida.

Cam (Me coneix.)

Pri Molt me sentit celebrar las
devas gracias, pero l, que las

ponderavau no estavau juster

Can Com?

Pri vosti es superior a tot elogi.

Es un angel d'hermosura.

Can Senyor meu! - (no es gens ti-
mit.)

Pri. vosti val molt. Vosti mereip
ser adorada per un jove
de mèrit, no parlo pre-
cisament per mi

Can Me fa l'amor. -

Pri Y com no que li ve
de nou? no li han dit
may: malvinatge qui
no l'estima? Major no-
tiu perquè jo m'expressari

a reparar la falta dels
que han sigut prou llusos,
no se si es la paraula pro-
pia! dels qui han sigut prou
miopes per deixar de pro-
clamar lo seu mèrit. Vos-
te mereix--- ho repetixo-
ser adorada.

Can barta!

Pri No senyora, no barta, es-
colti dos segons mes. No
se si anirà sense que yo li di-
ga que la estimo.

Can quina audacia!

Pri vol ver mes natural? A

aijó heu virgut al mon
La vida es amor. No ha lle-
git?

Can Pero jo no l'conech, no se
qui es voste y m' sembla--

Pri Desigiu de suposicion, ja
esta dit. voste val un' su-
dia y jo la estimo desde
aqueit moment.

Can Voste m' estima? y com
pot si?

Pri De la manera mes sen-
zilla, estimantla. Y no ho
estranyi. l' amor veiy de
una manera tan rapida
y espontanea que i apo-

deixa d' un cor avans de
que un se'n adoni que de-
mana nospedatge.

Con. Ah! quina cosa tan bonica!

Pri. Lucara no la ha sentit tota.

ne tindrà un repertori in-
cabable. Si tinguis temps -
Vostè, està clà, estranyava que
sigui tant tímida... que no
m' atrevessi... donquim la
nia - desitjo apretarla sobre
mon cor - sentirà quin terra-
moto... que en val vostè de
pessetar!

Con. (Vaya una tímida!))

Pri. Ja ve que ab las senyoras

275

la timides es un defecte,
pero no se pogit may es-
menarme. al costat d' una
noya, jove y guaysa - verbi-
gracia vorté - m' enconjeixo

Can Com diu!

Pri Mes, que m' arrouso, no se
si es la paraula. Un jove
meu atrevit que jo, ja i hau-
ria pro parat a mayores,
ja li hauria demanat
una esperansa, pero jo soch
tant curt... no m' atre-
veixo, defecte de educació.
per metim deixin estam-
pa un ber en aquesta ma.

Can Senyor meu!

Pr. No perdi cuidado, no
m' estranilitari. Es un
defecte que no puch per-
dre. Maltrida timider!
Sab que vote es molt maca?
millorant lo present.

Ca lo present.

Pri Ya he fet un bonyol. No,
m' he equivocat dispensi.
sense millorarlo. La falta
de cotum... qui es per me-
reiper vote? perque si fos per
mereiper - sab? no m'hi
pensaria gens y in casavia

ab vortè tot seguit.

Can (Vaya un tipo.) Crech que'l
paysà in crida.

Pri. Stipo ei una excusa per
plantar-me. Dispensini la
franquera, lo seu paysà
no la crida, altre feyna te,
mirissel quina conversa
mei acalorada sorti ab la

manrà

Can Ab qui?

Pri Vaya una pregunta, ab
la seva novia. Oh! ells
dos aviat i han enter.
s'estiman de temps en-
tich, quant go dich que

favem dos casamenti

Can. Senyor meu! No decli escot-
tando me. Si es broma no es
oportuna y si ho es opino que
avans que tot debia.....

Pri. que?

Can. Cantar ho a sa germana.

Pri. Et ma germana?

Can. (que? no es germana d'ell?)
vull dir que ho conti a sa
tia.

Pri. Oh! sen va? M'abandona
y i burla de mi. Esperis,
Candida... La criada.

(Veyente al moment
de detenir a Candida)

Escena 8^a

(Diti - tecla.)

tec. Y are!

Pri. Ah, et tu Ahont vas?
te Vinch de la plassa (pillo!)

Can Eh!

(sentintla)

tec. Null que in tornis lo retrato.

Pri. (Calla, ni ha sentit. Me in
vaig.)

(sen vā)

tec. Poca vergonya. Eh, una
senyora... si sevà... junt.

ella deu ser. y in ha sentit
vostè deu estranya.

Can. No, entre noivos se comprhent.
te. Entre noivos?

Can. Aquet jove deu se'l seu-
te. Lo meu?

Can. Lo seu promès

te.

(confuse)
Si, junt. (no se que respon-
dre.

Can. Lo 'l creya de la familia.

te. De la familia si senyora.

Can. Ah! es de la familia?

te. Si senyora, de la familia.

Can. De la casa?

te. No, no senyora de un altre

família

Ca. Però viu aquí?

te Si, es a dir. -- no senyora.

(No se'l que m'empatatollo.)

Ca. Jo m'creya que era germà
o nebot de Donya Coloma.

te Ca, senyora, res d'això --

(Embolica que fa fort.)

Ca. Ja ho he comprès dessegui-
da; la franquera que m'i
ha ab voltè m'ha dat a
conceper lo meu error

te. Si senyora, molta franquera
som camu y rugla.

Ca. Y s'estiman?

te. Pot contar.

Can. Ho he endevinat derregi-
da. He sentit que ti deya
pillo!

te. Si senyora, li he dit pillo!
son requiebros que in ti-
rem.

Escena 9^a

Ditar - Coloma lugo
Nassari y Candida

=

Col. Ahont, es lo moy? Candida,

lo teu papà t' crida

Can. Ya li vaig

(senya y tecla lo dit)

Each. (No in descubreyi.)

Col. Abiout serà l'noy. Cucara
dorm?

obra le caloupera y
tren un vestit de
colegial

ted Pot contar. Me i vaig a la
cuina

Col. Aquí hi hà lo que necessito.
Lo Nassari està refredat

(men lo vestit)

Com cambiam la gent l'ha
agafada en que soch vella.
No falta riuó que vegi al
noy que ja i afayta
y tot se desfà. Anem a
prevenirlo.

(sen vó)

Nassa.

(Entrant ab Candide)

y aquest noy que no's lleva?
ja estich impacient per abraçar
vostre. Flàntima que sigui tant
jove, pero li petits se fan
grans.

Can. Que vol dir papà?

Nas. Que si t'agrada, lo meu des-
itj es que t'casin ab ell.

Can. Pero si es una criatura.

Nas. Ya creixerà, no t'espanti,
además aquesta boda convé,
aquest noy es un rever

Can. Papà, jo no busco diner.

Nas. Ya ho sé, pero si'n trobas

may eiti de mei arveple-²⁸⁰
gourne

Can Jo no in vull carar per
l'interer

Na No, jo Tampoch t'ho acou-
sellaria... L'interer... l'vil
interer no, no, may, jo t'
caso pe'l capital. De tot
modos ara s'presentara
y es precin que li agradu.

Can Voldria desagradau li.

Na fora un contratemps,
pero no cediria per tant
poca cosa. A copia de veuret
s'acostumaria... si, jo se
lo que m'va passa ab

ta mare qui al cel siga.
De bon principi no m'agrada-
daba, pero era rica... y
com que cada cosa es del
color del cristal que mira,
me la mirava sempre a tra-
vés dels brillants que por-
tava y la vaig trobar...
Charmant. brillanta! en
fin, jo n feya festa major.
Ah! aqui ve. Posat dreta.
be es mon espigant per la
edat que té

Escena 10.

Dit, Coloma y Primo

de colegial

Pri. Dech. fe una fila.

Col. (Ojo noy.)

Pri. | Mania, vaya un pape
ridicul.)

Col. (fes com si estessin cortat,
arronsat!

Pri. que pateixo.

Col. (pel traje)
Aquí termin lo noy. dormia
com un benaventurat. Pobre
criatura, saluda!

Pri. Ola, que tal, que diu de
bo?

Col. (Buro!))

Pri. Gracián, y vosti, senyoreta,

Can. (que miro l d' avans! quina

fatxa! que significa?

Pri.

(a cando)

Dissimuli, cosas de la mania.

Nar

Bravo, voy! (tant criatura

va y tant alt. etquet voy

patira del pit. No in convi.)

Col.

Dona la ma a n' aquet

seuyó. E D. Nassari, ja

sabs.

Pri

Vaya vaya de Nassari!

y perque li di tuen nas-

sari? ah! deu ser per la

troupa

Col

voy, etai inconvenient.

E tant criatura.

(Diculpatlo)

Pri.

Deipen seure a la fal-

da y contau un cuento

(a Nassari)

Alf. Oh, maco, in volo fe un
peto?

Pri No! a'ti carcarad? No,
no, que la barba t pum-
pa.

Col Y ara?

Pri que mi' han portat de
la Habana papa Nassari?
un caball? un cotxe?
vinga! Jo tiuch una pi-
lota. Mania, donamele
que jugarem ab aquesta
noya. Vol juga a fet? --
jo tiuch una capella --

Nan. (Quin noy mer cui-
mal! ganapia.) seu y
estigas quiet.

Pri Oueno, que in portar?
(sent mondas ridiculas)

Nassa. Vols un caramelo

Pri fug d' aqui.

Nan. Donchu que t' agrada?

Pri que m' agrada? no goso.

Col Digas, beneixt (Dira algu-
na beitiesa.

Pri Digas, Digas y in dona
unas miradas perque
calli.

(a se mare)

Col.

(turbado)

Yo?

Nar. Digas, que t'agrada mes.

Pri. Que m' no davori

Nar. Si.

Pri. Fer la creu eixir.

Marcelino ab las

mans

Nar. Té: la creu.

Pri. Bueno, donchs lo que m' agrada mes es la noya y m' hi vull carà deseguida. Carat'm, qui es maca!

Col.

que sabs tu, mocos

(enfada)

Chipi apremá estudi?

Cau (Quina vergonya!)

Wai No es tant burro com aipò.

Pri. De, perquè m'has senyals
ave? Mira que no diré res
mes.

Col. No'n fassis cas.

(A Nassari)

Pri. Si, no'n fassis cas. Ja t'
dich jo manà que ten
unas cosas - Omenó, di-
gas, Nassari, que m'hi
deixes casà? t' fare un
petó, lo vols?

(Va a ferli y Nassari
ri'l rechaçava)

Nas. Qu' si put à tabaco; aquest
fuma!

Pri. Si que fumo, d'amagat de
la manna. Donu un cigarro.

Col. Putine

Nas. Deixal fuma.

Donantli un tabaco

que primo encent

y's para a fuma.

Pri. Aja: mira, Nassari, si
m deixes cara ab la filla
jo serè l teu genidre, oy!
te considerari com al iu-
nich sogre persona en
aquest mon: tu t casa-
ran ab la manna que

A' estima mei que tot hom
(a' Colom)

No m' fassin l'ullet, no, que
A' pensas que no ho veig?
Si quant jo dich que ten
unas cosas... Créume vas-
sari, carat ab la memia
festejen una estona que jo
dich mentretant quatre
paraulas a la teva filla.
Si una relació de memo-
ria.. ja veuràs com m' hi
declaro.

Primo passe al
costat de Candida
deixan a Coloma

y Nassari que pugan
parlar apout.

Nas. Veyam deipenulo.

Col Perdonal, Nassari, es una
criatura.

Pri Senyoreta, estich en ridi-
cul per culpa de la ma-
nia. no m' aconsolavi
may d' haber fet aquest
paper ni vote decidida
no m' contenta afirmati-
vament. Jo la estimo. Vol
admetre la meua ma?

Col. De vegades las criaturas
diuhen unas cosas. —

(fent garronyeria)

Nar. Ya t veig venir.

Can Los informes que t'he de
voste son pessims.

(venint a primu
que accions ab calor)

Col Aquesta criatura tenen una
penetracio. -

Pri Yo l' adoro desde que l' he vist.

Col. Pero si es tant canalla.

Nass. No tant, jo veig que fuma. -
en fi després d' ell nos ocu-
parem de nosaltres

Pri. Li juro que tot son calun-
nias, aquesta criada i fa
ilusions.

Nar. Y vols di qui heu d' esperar.

Col Quatre o cinc anys.

Pri

(qui ha sentit o se mai)

Qui es aixo d'esperar?

Col. Per nosaltres tu ets massa
criatura.

Pri

(formalisantoe)

Senyò Nassari, tinghi l'ho-
nor de demanarli la mà
d'aquesta senyoreta, tinghi
vint anys, una carrera
literaria y in trobo en l'
aptitut fisica y moral
de pendre estat.

Col.

Desgraciat! jo in sofoco!
no in te mes que dirou y
mitj.

creu, Nassari, no juro,
que pensaràn de mi?

Ab desesperació y
fent ademics de ven-
ganyosa.

Nas. Que tens trenta anys y un-
Col Un pico, pero el pico no el con-
tis.

Nass. Vols dir que fareu dugas bo-
das en un dia.

Escena última.

Diti y Teda qui ha sortit en temps
opartí para sentir las
últimas palabras ser
tant hi a Prins.

Ted. Ah! pillo! jo mi ofego!

Pri. La tecla!

287

tec. | Yo esqueixo la grúa.) Senyora.

Pri. (Calla, mes val qui esquiinsi
aquesta carta.)

(Encenyandli 'l soldat)

tec. Ah!

Col. Que vob?

(à tecla.)

tec. Quant vulgam l' A tecla.

esmorçà es a taula.

Col. Esta bè.

Nass. Santa paraula.

Col.

(apart à Nassari.)

Estan com dos colòmins.

Nass. Ya in causan tantan posturas.

Ep! noyo.

(pe'l publich.)

que hi ha roba estera.

Pri. fugi, home! ja hi ha franquesa

Col. no in fassiu cas, son criaturas.

Nas. Criaturas! Donchs si no agrada
la pessa, no in fassiu mal,
un aplauso general
pot salva una criaturada.

